

Suomen Vanhempainliitto ry:n lausunto hallituksen esitysluonnoksesta varhaiskasvatuslain (540/2018) muuttamisesta.

Vanhempainliitto kannattaa lapsen subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden palauttamista kokoaikaiseksi sekä vastaavaa muutosta lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain yksityisen hoidon tukea koskevaan sääntelyyn.

Lapsen subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden palauttaminen

Vanhempainliitto pitää subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden palauttamista erittäin tärkeänä. Olemme vaatineet sitä omissa ja muiden lapsi- ja perhejärjestöjen kanssa tehdyissä yhteisissä kannanotoissa. Rajaus johti lasten eriarvoiseen asemaan riippuen vanhempien työmarkkina- ja elämäntilanteesta ja asuinpaikkakunnasta. Rajauksen purkamisella edistetään lasten ja perheiden yhdenvertaisuutta.

Vanhempainliitto haluaa korostaa sitä, että varhaiskasvatuksen lainsäädännön ja päätöksenteon perustana on oltava lapsen oikeudet. Kaikilla lapsilla tulee olla oikeus laadukkaaseen varhaiskasvatukseen. Lapsia ei tule asettaa eriarvoiseen asemaan esimerkiksi vanhempien työssäkäynnin perusteella.

Tällä hetkellä vanhemmilta, joiden lapsilla on eri syistä johtuvaa tarvetta kokoaikaiseen varhaiskasvatukseen, mutta ei nykyisin mukaista oikeutta, vaaditaan erityistä aktiivisuutta. Käytäntö on perheitä ja lapsia leimaava.

Oulun yliopiston VakaVai-hankkeen mukaan vanhempien arviot varhaiskasvatusoikeuden rajaamisen lapsivaikutuksista olivat kriittisiä. Vanhemmat kantoivat huolta lapsen yksilöllisen kasvun, kehityksen ja oppimisen tuen heikentymisestä. Huolta aiheutti myös lapsen vertaissuhteiden ja lasten ja aikuisten suhteiden pysyvyyden vähentyminen varhaiskasvatuksessa. VakaVai-hankkeen kyselyssä nousi esiin, että rajaus on heikentänyt vanhempien mahdollisuutta työnhakuun, opiskeluun ja työssä käymiseen. Subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden palauttaminen huomioi nämä edellä esitetyt kriittiset näkökulmat.

Vanhempien päätöksen mukaisesti toteutuva varhaiskasvatus lisää kokoaikaisesti varhaiskasvatusta käyttävien lasten määrää ja rauhoittaa lapsiryhmien toimintaa. Lapsilla on kokoaikaisessa varhaiskasvatuksessa parempi mahdollisuus yksilölliseen huomioimiseen ja tarvitsemansa kasvun ja oppimisen tukeen.

Rajauksella oli vaikutusta myös maahanmuuttajataustaisten lasten varhaiskasvatukseen osallistumiseen. Varhaiskasvatus on tärkeä kotoutumisen muoto lapselle. Varhaiskasvatus on

erityisen tärkeää haasteellisissa oloissa kasvaville lapsille. Ilman laadukasta varhaiskasvatusta eri sosioekonomisista taustoista tulevien lasten kehityksen ja taitojen välille syntyy eroja jo varhain, jolloin ylisukupolvinen huono-osaisuuden kierre voi vahvistua.

Vanhempainliitto haluaa nostaa esiin, että tutkitusti varhaiskasvatukseen investointi on julkiselle taloudelle tuottavaa sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä. Esimerkiksi talousnobelisti James Heckman on todennut, että varhaiskasvatus ja muut varhaislapsuuden palvelut ovat erittäin tuottava investointi julkiselle taloudelle.

Vanhempainliitto haluaa kiittää hallitusohjelmaan kirjatuista hyvistä tavoitteista; suhdeluvun palauttamisesta 1:7, lapsen kasvun ja oppimisen tuen mallin laatimisesta, maksuttoman varhaiskasvatuksen kokeiluista, kaksivuotisen esiopetuksen pilotoinnista ja yksityisen varhaiskasvatuksen reunaehtojen tarkentamisesta. Odotamme näiden asioiden pikaista toteutumista.

Helsingissä 21.8.2019

Ulla Siimes
toiminnanjohtaja

Merja Korhonen
varhaiskasvatuksen asiantuntija